

XALQ OG'ZAKI IJODINING AHAMIYATI

*Urganch Ranch texnologiya universiteti
Filologiya va tillarni o'qitish (o'zbek tili) fakulteti*

23.01guruh talabasi

Komilova Shahzoda

*Urganch Ranch texnologiya universiteti
Filologiya va tillarni o'qitish (o'zbek tili) fakulteti*

23.01guruh talabasi

Abdullayeva Dilrabo

Annotatsiya: Xalq og'zaki ijodi insoniyat tarixining ajralmas qismi bo'lib, u xalqning madaniyati, an'analari, urf-odatlar va dunyoqarashini ifodalaydi. Bu ijod turi avloddan avlodga o'tib, xalqning hissiyotlari, fikrlari va tajribalarini saqlab qoladi. Xalq og'zaki ijodi asosan qissa, afsona, doston, maqol va matallar, xalq qo'shiqlari va raqslar kabi turlarga bo'linadi. Har bir xalqning o'ziga xos og'zaki ijodi mavjud bo'lib, bu ijodlar xalqning hayoti, urf-odatlar va qadriyatlarini aks ettiradi.

Kalit so'zlar: xalq og'zaki ijodi, maqol, matallar, xalq qo'shiqlari, raqslar, doston, adabiyot.

Xalq og'zaki ijodining asosiy ahamiyati shundaki, u xalqning madaniy merosini saqlab qoladi. Og'zaki ijod orqali xalq o'z tarixini, urf-odatlarini va qadriyatlarini avlodlarga yetkazadi. Bu jarayon davomida xalqning tajribasi, hissiyotlari va fikrlari saqlanib qoladi. Masalan, dostonlar ko'pincha xalq qahramonlarining jasoratlari, ularning kurashlari va g'alabalari haqida hikoya qiladi. Bu dostonlar nafaqat ko'ngil ochish, balki tarbiyaviy maqsadlarni ham ko'zlaydi. Xalq og'zaki ijodi orqali xalq o'zining tarixiy xotirasini saqlab qoladi va kelajak avlodlarga yetkazadi. Xalq og'zaki ijodi shuningdek, tilni rivojlantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Og'zaki ijod orqali xalqning tili, uning tuzilishi va leksikasi boyib boradi. Xalq og'zaki ijodi tilni o'rganish va o'zlashtirishda yordam beradi, chunki u oddiy va tushunarli ifodalarda yaratilgan. Bu esa yosh avlod uchun tilni o'rganishni osonlashtiradi. Xalq og'zaki ijodi, shuningdek, xalqning dunyoqarashi va qadriyatlarini shakllantirishda ham muhim rol o'ynaydi.[1]

Maqollar va matallar orqali xalq o'zining hayotiy tajribalarini, axloqiy me'yorlarini va qadriyatlarini ifodalaydi. Bu ijodiy asarlar ko'pincha hayotiy saboqlarni o'z ichiga oladi va odamlarni to'g'ri yo'lni tanlashga undaydi. Xalq og'zaki ijodi shuningdek, xalqning tarixiy xotirasini saqlab qolishda ham muhim ahamiyatga ega. Ko'plab afsona va qissalar tarixiy voqealarni, urushlarni, janglarni va muhim shaxslarni eslab qoladi. Bu asarlar tarixiy voqealarni yozma manbalardan farqli ravishda,

xalqning ko'z o'ngida, jonli va his-tuyg'ular bilan tasvirlaydi. Shunday qilib, xalq og'zaki ijodi tarixiy xotirani saqlab qolish va kelajak avlodlarga yetkazish uchun muhim vosita hisoblanadi. Xalq og'zaki ijodining ahamiyati shundaki, u insonlarni birlashtiradi. Xalq og'zaki ijodi orqali odamlar bir-birlari bilan muloqot qiladi, o'z fikrlarini, hissiyotlarini va tajribalarini bo'lishadi.[2]

Bu esa xalqni birlashtirish, hamjihatlikni kuchaytirish va madaniy merosni saqlab qolish uchun muhimdir. Xalq og'zaki ijodi orqali odamlar o'zaro yaqinlashadi, bir-birini tushunadi va bir-biriga yordam beradi. Bu jarayon xalqning birligini, hamjihatligini va o'zaro hurmatini mustahkamlashga xizmat qiladi. Xalq og'zaki ijodi, shuningdek, ijodiy jarayonni rag'batlantiradi. Odamlar o'z fikrlarini, his-tuyg'ularini va tajribalarini ifodalashda yangi uslublar va shakllar yaratadi. Bu esa xalqning ijodiy salohiyatini oshiradi va yangi avlod ijodkorlarini tayyorlaydi. Xalq og'zaki ijodi orqali xalq o'zining ijodiy imkoniyatlarini kengaytiradi va yangi g'oyalarni shakllantiradi. Bu jarayon ijodkorlikni rivojlantirish, yangi asarlarni yaratish va madaniy merosni boyitish uchun muhimdir.[3]

Xalq og'zaki ijodi shuningdek, xalqning madaniy merosini saqlab qolishda ham muhim rol o'ynaydi. U xalqning tarixiy va madaniy xotirasini saqlab qolish uchun zarur bo'lgan vositadir. Xalq og'zaki ijodi orqali xalqning madaniyati, urf-odatlar va an'analari avloddan avlodga o'tadi. Bu esa xalqning o'zligini, o'ziga xosligini va madaniy farqliligini saqlab qolish uchun muhimdir. Xalq og'zaki ijodi orqali xalq o'zining madaniy merosini hurmat qiladi va uni kelajak avlodlarga yetkazishga intiladi.[4]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, xalq og'zaki ijodining ahamiyati juda katta. U xalqning madaniyatini, tarixini, urf-odatlarini va qadriyatlarini aks ettiradi. Xalq og'zaki ijodi tilni rivojlantiradi, xalqni birlashtiradi, ijodiy jarayonlarni rag'batlantiradi va madaniy merosni saqlab qoladi. Shu sababli, xalq og'zaki ijodini o'rganish va saqlab qolish har bir insonning burchidir. Bu ijodiy merosni avloddan-avlodga yetkazish, uni rivojlantirish va saqlab qolish orqali biz o'z xalqimizni, uning madaniyatini va tarixini hurmat qilamiz. Xalq og'zaki ijodi, shuningdek, insoniyatning umumiy madaniy merosining bir qismi sifatida ham muhimdir. U har bir xalqning o'ziga xosligini, madaniy farqliligini va tarixiy tajribasini ifodalaydi. Bu ijodiy asarlar insoniyatning umumiy madaniyati, qadriyatlari va urf-odatlarini boyitadi, shuningdek, xalqaro muloqot va hamkorlikni rivojlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullaeva D.A. "O'qituvchilik kasbi: zamonaviy talablar". – Toshkent: Ta'lim, 2022 – 190 b.
2. Xudoyberdiyeva H. "Xalq og'zaki ijodi: tarixi va zamonaviyligi". – Toshkent: Fan, 2021 – 250 b.

3. Murodov A. "O'zbek xalq og'zaki ijodi va uning ahamiyati". – Samarqand: Samarqand davlat universiteti, 2020 – 180 b.
4. Qodirov A. "Xalq og'zaki ijodi va uning madaniyatimizdagi o'rni". – Toshkent: O'zbekiston, 2019 – 220 b.
5. Rahmonov S. "Xalq og'zaki ijodining yoshlar tarbiyasidagi roli". – Toshkent: Yoshlar, 2023 – 200 b.
6. Tursunov R. "O'zbek xalq og'zaki ijodi: an'ana va yangiliklar". – Buxoro: Buxoro davlat universiteti, 2021 – 210 b.
7. Shermatov D. "Xalq og'zaki ijodi va uning zamonaviy talqinlari". – Toshkent: Sharq, 2022 – 230 b.